

دەربارەى ووتارەكەى خاتوو ناسك ئەحمەد

خالىد مەجىد فەرەج

خاتوو ناسك ئەحمەد لە ووتارىكىدا، كە لە ژىر ناوئىشانى (دواين مەسخەرەى سەرەك بۆش باسى مافى ژنانە) نووسىويەتى، دەفەرموئ: سالانىكى زوو سەرمايەدارانى ئەمەرىكا، كە دەكاته 8 مارسى 1910 قەتلوعامى ژنانە كرئكارو زەحمەتكىشەكانى ئەمەرىكايان كردوو، لەبەر ئەو سەرەك بۆش مافى ئەو نىيە، كە مانگى مارس وەك مانگى مېژوو ژنان كە گوزارش لەو يادە دەكا رابگەيئىن. ئەو نىيە جىگەى سەرئەو ئەو نىيە، كە بەرئىز ناسك نايەوئەى لە گەورەترين قەلاى سەرمايەداريدا كە وەكو خۆيان ئەفەرموون ئاھەنگ و مەراسىمى ئەو يادە بكرئتەو، لەو دەچئ ئەو بەژنانى ئەمەرىكا بئى: راوەستن تاوەكو كومونىزم ھەموو دونيا دەتەئى بە ئەمەرىكاشەو، ئەو كاتە خۆمان جوانترين و قەشەنگ ترين ئاھەنگتان بۆ دەگيرين. ئەو نىيە بەرئىزە لئى بئى ئاگايە ئەو نىيە كە ھۆى گرئگى دان بەو رۆژە، لەلايەن سەرەك بۆش و سەرانى ترى پئىش ئەو و ئەوانەى دواى ئەو نىيە دئىن دەگەرئتەو بۆ خەباتى نەپساوئەى ژنان لە دونيا، بەتايبەتى ژنانى ئەمەرىكا، لەسايەى سىستىمىكى لىبرالدا، دا كە ئازادى بىرو رادەربېرئ تيايا بە پئى دەستور بۆ گشت فەراھەم كراو، و پەروەردە بوونيان لەسەر عەقلىيەتىكى دىموكراسى، و رېزگر لەراى بەرانبەر، واى لئىكردوون پاساو بۆرابووردوئەكىان نەھئىنەو گەر چى مایەى شەرمە زارئىش بئى و ئازايانە باسى بگەن، بەلكو وەكو خالىكى دەسپىك، بۆ كاركردن بۆ نەھئىستى ئەو باروودۆخانەى كە ئەو رووداوئەى تيا رووى داوھ سوودى لئوھربگرن. لەوانە باشتر كرئنى گوزەرانى كرئكاران، بەكەم كرئنەوئەى كاتى ئئىش بۆ ھەشت كاتژمئىر لە رۆژئىكدا، و دوو رۆژ پشو لە ھەفتەيەكا، و يەكسانكرئنى ژن و پياو لەمافەكە نياندا، بە ھۆى ئەو ياسا پئىشكەوتو خوازانەى كە لەو كۆمەلگاسەرمايە داريانەدا بەخەباتى پياو ژنى ئەو وولاتە ھاوتتە كايەو، ئەوانەش ھەموو دەگەرئتەو بۆ دوور كەوتتەو لە موقەدەس كرئنى ئايدولوجيا و پاوان كرئنى دەسەلات لەلايەن حيزبى پئىشەرەو سەركرئەى مەزنەو، لەژئىر ھەر پەردەو ئىدبعايەك دا بئىت. ئەو خالەى تر كە سەرئەجى راکئشام لە باسەكەدا ئەو نىيە كە دەئى: (ھئىرەكەى ئەمەرىكا بنەما ئابوورى و كۆمەلەيەتەكانى عئىراقى تئىك دا) ئەم قسانە ئەگەر ژئىك يان پياوئىكى سەلەفى يان ناسيونالىستى عەرەب بىكرئنايە دەمانگوت ناھەقى نىيە چوونكە مئىشكى بە سەرخانئىكى ئايدولوجى و فئىكرى وا گۆش كراو وادەزانئى ئەوئەى بەرانبەر ئەمەرىكا وەستايەو ئەو لە ئەولياى خوداى سالىھىنەو كۆمەك كرئنىشى لەسەر ھەموو موسلمانئىك فەرزە. بەلام ئەو قسەيە لەدەمى كەسئەو بەكەوتتە خوارەو كە سەرەراى ئەوئەى عەرەب نىيە سەر بە بئىر كرئنەوئەى يەكئىشە كە بەحساب دەبئى سەدو ھەشتا دەرەجە لەگەل بۆچوونى ناسيونالىستى خۆشكراو بە ئىسلامى توندەرەو فەرقيان ھەبئى، بەلام نەك ھەر جياوازبئان نىيە، بەلكو لەگەل يەكترى لە پئىشېركئدان بۆ ھاو ئاھەنگكرئنى ھەلوئىست و گووتاريان، لەپئىناوى داكۆكى كرئنى لە (دئىكتاتورى وەتەنى) بەرانبەر بە ھئىزى ئئىحتيال! دەمەوئ بە ژمارە ھەندئى لاىەنى بنەما ئابوورى و كۆمەلەيەتەكانى عئىراق لەسايەى (حوكمى وەتەنى) دا بۆ ناسكە خان وخوئىنەرى ئازئىز روون بگەمەو، تاوەكو بزائىن ئايا سئىمى حوكمى بنەمالەى سەدام داخۆ ھئىجى بۆ ئەمەرىكا ھئىشتبۆو تاوەكو دلى خۆشئى و كاولى كا.

- بەتەنھا شەرى عئىراق ئئىران نئىكەى 300،000 ھەزار عئىراقى كوژراوى لەگەل خۆى بردوو لەو ژمارەيە زىاترئىش ئئىنسانى سەقەت. - سەرئىيات لە بوارى عەسكەرتارىيەتدا لە عئىراق لە نئىوان سالىھەكانى 1968 تاوەكو 1990 وانا لە ھاىنى رژئىمى بەسەو 198 مليار دۆلار بوو لەكاتئىكدا كە ھەموو داھاتى نەوتى عئىراق ھەر لەو ماوئەيەدا 192 مليار دۆلارى تئىپەر نەكردو، ئايا بەرئىزناسكە خان پئىمان نالى گەلانى عئىراق ئەو ماوئەيە جئىيان خواردوو؟

- خەسارەتى عئىراق بە ھۆى سئىياسەتە شەرەنگئىزەكانى سەدامەو تاوەكو سالى 1992 500 مليار دۆلار بوو.

- دەزگای سەر بازى لەنئىوان 1950 تاوەكو 1980 14 ئەوئەندە(قات) زىادى كرئو ئەمە لەكاتئىكدا كە قەوارەى دانئىشتوانى ئەو وولاتە، ھەر لەو ماوئەيەدا تەنھا 3 ئەوئەندە(قات) زىادى كرئو لە ھەندئى حالەتدا ھەر لە رئىژەى ھەزار عئىراقى 60 يان سەرپازبوون كە ئەو بەرئىزترين رادەبوو لە ھەموو دونيادا. ئايا ئەمە ئەو ناكەيئى كە دەوئەتى عئىراقى ھەر لەبەرئەتەو دەوئىتىكى عەسكەرتارى بوو و حوكمى مەدەنى قەت بەخۆو نەبئىنئو؟ لەبەر ئەو بۆ روخانى بەدەستى شەپتانئىش بئى شايەنى دلوئىك فرمئىسك نىيە

- سەرژمئىرى سەربازە عئىراقىيەكان يەكسان بوو، بەسەرژمئىرى ھەموو ئەو چئىنەى كە كرئكار بوون، و سەدام بە بئىيارئىكى قەرەقوشى كرئنى بە فەرمانبەر. ديارئىشە بەخئىو كرئنى، و پئىچەك كرئنى ئەو سووپا بئى شومارە، چەندى لە پارەى داھاتى نەوت، كە دەبوایە بئىرئايەتە كەئالەكانى ئاوەدانكرئنەو خواردوو، و خوئىندن و تەندروستى و پئىشخستى سەنەت، و پئىشەسازكرئنى كشتوكال، و پئىگەيانندن و پئىشخستى دامەزراوەكانى كۆمەلگای مەدەنى.

- ئەو سېتمەي كە ئۆيەو سەلەفەيەكان بەداخن بۆ نەمانى بەدەستى ئىمپىريالىزمى كافرا! بووبە ھۆي تىكدانى ھەموو بنەما مەزھەبە جەوانەكان لەوانە تىك شىكاندى شىرازەي خىزان ،كە بە بېرېرەي كۆمەلگا دادەنرئ، كاتىك كۆمەلئ ياساى سەيرو سەمەرەي دەرکرد، ھەرلەوانە ژن بۆي ھەيە تەلاقى خۆي لەمىردە راكردووەكەي، لەبەرەكانى جەنگە نارەواكانى حەزرەتى دىكتاتور وەرگريئ ، ھەر لەو ياسايانە ھەر ئەفسەرىك بېپرسى دەزگائەمنىەكان ،حەز لە كچىك بكاو بىكاتە خىزانى خۆي ئەگەر رەزامەندى ئەو دەزگايانەي بۆ وەرئەگىرا، دەبئ دەست بەجئ تەلاقى بدا ، ھەر لەو ياسايانە ئەوئەي ژنەكەي فەيلى بوو، خۆيان دەھىشتەوئەو ژن و منالە وورەكانىشيان ئاوارى سەر مەرزە پر لە مینەكان ئەكرد.

- ھەر بەپئى تەوجىھاتەكانى دىكتاتور بۆ دەزگا ئەمنىەكان ھەبوو دەستدریژى نامووس بۆ سەر ژنان بکەن لە پئناوى وەرگرتنى ئىعتراف لەسەر مێردەكانيان يان براكانيان يان لەسەر خۆيان، ھەر بۆ ئەو مەبەستەش ئەو رژیمةي كە ئەمەريكا رووخاندى بۆي ھەبوو مندالی شيرە خۆرە لە داىكەكەي دابىرئ، تاوەكو مردنى منالەكە لەبرسا، يان داننانى داىكى بەھەرتۆمەتئىك ،كە كرددوويەتى وەيان نەيكردووەو دراوئەتە پالئى .

- خاتوو ناسكە كاتىك باس لە 180000 ئىنسانى عىراقى ئەكا كەگوايە بەدەست ئەمەريكەكان كوژراوون(ئەوئەش موبالەغەيەكەي ئاشكرايە)، ديارە سەچاوەكانىشى دەزگا راگەياندەنەكانى وولاتەعەربىەكان وەيان چەپى ئەوروپى (كە رۇژىك رىپئوانيان بۆ ئەو مالىوزانينانە نەكرد كە سەدام بەسەر عىراقىەكاندا ھىنابووى بەلام بۆ بەرگە گرتن لە رووخانى رۆژانە لەسەر جادەكان بوون) زياتر نىە . بەلام باس لە تىكدانى ھەموو بنەما ئابوورى و مەزھەبەكانى كوردستان ناکا كە بەدریژايى 40 سال زياتر لە حوكمى بەعەس لە عىراق بەگشتى و لە كوردستان بە تايبەتى لە سالئى 1963 بەدواوئە ھەموو ئاوايىەكانى كوردوستانيان خاپور كرد، و پتر لە نيو مليون كورديان كوشتوو ئەوئەندەشيان ئاوەرەي ناو خۆي وولات و ھەندەران كرد. لە باشوورى عىراقىش بە ھەمان شىوئە قەتلوعامى شىعەكان بەردەوام بوو تەنائەت ئەو زۇنگاوانەي كە لە سەرەتاي مێژووئەو لەو ناوچەيەن، ووشكى كرددنەوئەو خەلكەكەي لە كۆمەلگاي زۆرەملى دا حەشر كرد.

- ديارە بەرئىز ناسكە ئاگادارى ئەوئە نىە كە فیدايىەكانى عودەي لەسەر جادەو شوئینە گشتىەكان ژنيان بەشمشیر سەردەبېرى و تۆمەتى ئەخلاقيان ئەدانەپال.

- لەدواي درووست كردنى ناوچەي ئارام لەلایەن سەرمایەدارانەوئەبۆ كورد ،ھەموو ژىرخانى كوردستان ئاوەدان کرانەوئە، كشتوكال و ئاژەل دارى ،لەجاران باشترو رىكو پىكتەر گەشەي سەندەوئە، ھەر لە ناوچەي سلیمانى ژمارەي دكتورەكان لە دواي ئەوئەي لە ساىەي 70 سال حوكمى وەتەنى دا لە 178 دكتور زياتر نەبوون، لە ماوئەي حوكمرانى كورد خۆيدا ژمارەيان گەيشتنە 1125 دكتور، چەند زانكۆپەك لە كوردستان کرانەوئە ژمارەي قوتابخانەكان لەساىەي حوكمەتى مەركەزیدا 404 ساوايان و سەرەتايى و ناوئەندى و ئامادەيى بوون دواي نەمانى ئەو حوكمە تەنھا لە ناوچەي سلیمانى ژمارەيان گەيشتە 1980 قوتابخانە. بئى گومان لە ناوچەي ھەولپىریش ھەمان شىوئە، بە روخاندنى يەكجارەكي رژیمةي حوكمى سەدام حوسەين ھەموو ناوچەي زەنگاوەكانى باشوورى عىراقى پرلەئاوئاوئەدان بوونەوئە.

- بەرئىزم ئىمە حەفتا سال زياترە لەساىەي ئىحتىلالى ناوئۆدا دەژين، و بەژمارەش ديارە ،چیمان دەستكەوتووئە. وراستە ئەمەريكا لەبەر چاوى رەشى ئىمە نەھائۆتە ناوچەكە، بەلام ھەر بەژمارەش ديارە كە ئايا بۆ ئىمەي كورد لانی كەم، ئىحتىلالى ئەمەريكى باشترە يان ھى عەرەبى ؟

كۆنە بەعسى و سەلەفەيەكان دەلئین ئىمە براى دىنين ھەر ئىمە باشترين ، نازانم ئۆيە دەلئین چى داكۆكى لەئاوئەدانكردنەوئەي ناوچەكانمان بکەين ؟ يان لەگەل فەلوجەيى و تكريتەكانا دەست لە دەست و قووئەت لەخوا پەلامارى ھىزەكانى ئەمەريكا بەدەين لەبەر ئەوئەي ئەوانە وەتەنى و دژى داگىركەرن و ئەمانىش وولاتىكى سەرمایەدارى بە قەولى ئۆيە، و كافرىش بەقەولى زەرقاوى.